

ระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน
ว่าด้วยการส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
พ.ศ. ๒๕๕๕

ตามที่กรมการพัฒนาชุมชน ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง หลักคุณธรรม หลักความเป็นเจ้าของ และหลักการควบคุมตนเอง ของคนภายในชุมชน ให้มีการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ประชาชนรู้จักการพึ่งพาตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักประหยัด อดออม และนำเงินออมสะสมรวมกันเป็นประจําอย่างสม่ำเสมอ เกิดเป็นกองทุนภายในชุมชนขึ้น ซึ่งสมาชิกสามารถใช้เป็นแหล่งเงินทุนในการสนับสนุนการประกอบอาชีพภายในหมู่บ้านตำบลของตนเองได้นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการดำเนินการในการส่งเสริมสนับสนุน และติดตามกำกับดูแล อาศัยอำนาจตามความมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงวางระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ว่าด้วยการส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจตีความ และวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตลอดจนมีอำนาจในการกำหนดวิธีการ และแนวทางการดำเนินงานซึ่งไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของอธิบดีให้ถือว่าเป็นที่สุด

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“กลุ่มออมทรัพย์” หมายความว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่ประชาชนรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น เพื่อเก็บออมเงินสะสมรวมกันโดยมีการบริหารจัดการกันเอง และดำเนินการตามแนวทางที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตซึ่งสมัครเข้ามาโดยถูกต้องตามระเบียบและปรากฏรายชื่ออยู่ในทะเบียนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

“เงินสัจจะสะสม” หมายความว่า จำนวนเงินที่สมาชิกสมัครใจฝากออมไว้กับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามที่ให้สัจจะกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอย่างสม่ำเสมอเป็นประจําทุกเดือน

“เงินสัจจะพิเศษ” หมายความว่า เงินที่สมาชิกนำมาฝากนอกเหนือจากเงินสัจจะสะสม สามารถเบิกถอนได้และมีดอกผลตามระเบียบของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่ได้รับการคัดเลือกโดยมติที่ประชุมสมาชิก

“เครือข่าย” หมายความว่า เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ซึ่งเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน ที่กรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งเป็นองค์กรในการส่งเสริมให้กองทุนชุมชนมีการบริหารจัดการร่วมกัน

“คุณธรรม” หมายความว่า คุณธรรม ๕ ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นอกเห็นใจ และความไว้วางใจ

“กรม” หมายความว่า กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย

ข้อ ๕ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Saving for Production Group (SPG.)

ข้อ ๖ เครื่องหมายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้มีรูปและลักษณะ ดังนี้

(๑) ลักษณะ

(ก) เป็นวงกลมเล็ก (วงใน) ล้อมรอบด้วยวงกลมใหญ่ (วงนอก)

(ข) ภายในวงกลมเล็ก ตรงกลางเป็นรูปต้นไม้ ด้านซ้ายเป็นรูปครอบครัว (เป็นรูปคนประกอบด้วยพ่อ แม่ ลูก) ด้านขวาเป็นรูปถุงเงิน และรูปสายน้ำอยู่ด้านล่าง

(ค) ภายในขอบวงกลมวงนอกที่ล้อมรอบวงกลมวงใน ด้านบนมีข้อความ “กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต” ด้านล่างเป็นรูปรวงข้าว

(๒) สี

(ก) เส้นรอบวงกลมวงนอกและวงในเป็นสีฟ้า

(ข) พื้นวงกลมวงในเป็นสีขาว รูปต้นไม้ ครอบครัว และถุงเงินเป็นสีเขียว สายน้ำเป็นสีฟ้า

(ค) พื้นวงกลมวงนอกเป็นสีเหลือง ข้อความ “กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต” เป็นสีน้ำเงินและรวงข้าวเป็นสีเขียว

หมวด ๒

การดำเนินงาน

ข้อ ๗ กลุ่มออมทรัพย์ มีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณธรรม โดยใช้เงินเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

๒. เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยการระดมเงินออม ทำให้มีแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ

๓. เพื่อพัฒนาสังคม โดยการปลูกฝังคุณธรรม วิถีประชาธิปไตย สร้างความสามัคคี

การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความเป็นธรรม

ข้อ ๘ การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ต้องมีจำนวนผู้ก่อตั้ง ไม่น้อยกว่าสิบห้าคน

ข้อ ๙ กลุ่มออมทรัพย์ภายใต้ระเบียบนี้ต้องจดทะเบียนตามแนวทางที่กรมกำหนด

หมวด ๓
คณะกรรมการ

ข้อ ๑๐ ให้กลุ่มออมทรัพย์มีคณะกรรมการ ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการส่งเสริม แต่ละคณะมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน ประกอบด้วย ตำแหน่งประธาน รองประธาน เลขานุการ และเหรัญญิก หรือตำแหน่งอื่นตามความเหมาะสม

ให้คณะกรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับคัดเลือก

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการที่ได้รับคัดเลือกแทน โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อ ๑๑ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ มีดังนี้

- คณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่ กำหนดระเบียบข้อบังคับ ทำบัญชีรายรับรายจ่าย และทะเบียนเอกสารต่าง ๆ และบริหารงานทั่วไปของกลุ่มฯ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิก
- คณะกรรมการเงินกู้ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาเงินกู้ให้กับสมาชิก
- คณะกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐานและกิจการของกลุ่ม
- คณะกรรมการส่งเสริม มีหน้าที่ส่งเสริมและสร้างเสริมความเข้าใจในหลักการของกลุ่มออมทรัพย์

หมวด ๔
สมาชิก

ข้อ ๑๒ สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ มีสามประเภท ดังต่อไปนี้

(๑) สมาชิกสามัญ ได้แก่ บุคคลธรรมดาในหมู่บ้านหรือตำบล ที่สมัครเป็นสมาชิก ตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์

(๒) สมาชิกวิสามัญ ได้แก่ กลุ่ม องค์กร ภายในหมู่บ้าน/ตำบล ที่ทางราชการสนับสนุนและรับรองฐานะ ที่สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์

(๓) สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ข้าราชการ คหบดี ภิกษุ สามเณร บุคคลที่มีความสนใจ และให้การสนับสนุนกลุ่มโดยไม่หวังผลตอบแทน ตามที่คณะกรรมการมีมติเห็นชอบ

ข้อ ๑๓ บุคคลใดที่ประสงค์จะขอสมัครเป็นสมาชิก ให้ยื่นคำขอ ณ ที่ทำการกลุ่มออมทรัพย์ ที่คณะกรรมการกำหนด

เงื่อนไขการสมัครเป็นสมาชิกให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่มออมทรัพย์

ข้อ ๑๔ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังนี้

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติตามที่ระบุไว้ในระเบียบกลุ่มออมทรัพย์
- (๔) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกจากคณะแนบเสียงสามในสี่ของสมาชิกทั้งหมด

หมวด ๕

กิจกรรม

ข้อ ๑๕ กิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์

- (๑) การให้กู้เงินเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพและสวัสดิการของครอบครัว
- (๒) การดำเนินงานศูนย์สาธิตการตลาดเพื่อร่วมกันซื้อรวมกันขายวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภค บริโภค ให้ได้ในราคาถูกและมีคุณภาพ
- (๓) การดำเนินงานยืมฉางเพื่อร่วมกันขายข้าวหรือผลผลิตทางการเกษตรให้ได้ในราคาสูง และลดการถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง
- (๔) การดำเนินงานธนาคารข้าว เพื่อให้การสงเคราะห์ข้าวแก่ผู้ยากไร้ขาดแคลน
- (๕) กิจกรรมอื่น ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่กลุ่มออมทรัพย์กำหนด

หมวด ๖

เงินทุนและการเก็บรักษา

ข้อ ๑๖ เงินทุนการดำเนินการของกลุ่มออมทรัพย์ ได้มาจาก

- (๑) ค่าสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ และค่าปรับกรณีผิดสัญญาการส่งใช้คืนเงินกู้
- (๒) เงินสัจจะสะสมของสมาชิก
- (๓) เงินที่กู้หรือยืมมาจากแหล่งเงินทุนต่างๆ เช่น ธนาคาร กองทุนชุมชน เป็นต้น
- (๔) เงินช่วยเหลือจากสถาบันหรือองค์กรอื่นทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- (๕) เงินรายได้อื่นๆ เช่น เงินบริจาคต่างๆ

ข้อ ๑๗ การเก็บรักษาเงินกลุ่มออมทรัพย์ให้นำฝากธนาคารกรุงไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ธกส.) หรือธนาคารอื่น

ข้อ ๑๘ การเปิดบัญชีเงินฝากตามข้อ ๑๗ ให้ประธาน รองประธาน และเหรัญญิกของกลุ่มฯ เป็นผู้ลงลายมือชื่อ และเมื่อจะถอนเงินฝากต้องลงลายมือชื่อร่วมกันอย่างน้อยสองคน โดยให้ประธานลงลายมือชื่อร่วมทุกครั้ง

หมวด ๗

เครือข่าย

ข้อ ๑๙ เครือข่าย เป็นองค์กรความร่วมมือและเชื่อมโยงกันของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ในระดับต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเดียวกัน ด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเอื้ออาทร

ข้อ ๒๐ เครือข่าย มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อประสานงานและประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่ายและสมาชิก
- (๒) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูล ปัญหาอุปสรรค ซึ่งกันและกันในการดำเนินงาน
- (๓) เพื่อส่งเสริมองค์กรเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์ในแต่ละระดับ (ตำบล อำเภอ จังหวัด และ ประเทศ) ผนึกกำลังประสานเชื่อมโยงการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์แต่ละระดับให้เข้มแข็ง

ข้อ ๒๑ ให้กลุ่มออมทรัพย์ มีเครือข่ายระดับ ดังนี้

- (๑) เครือข่ายระดับตำบล
- (๒) เครือข่ายระดับอำเภอ
- (๓) เครือข่ายระดับจังหวัด
- (๔) เครือข่ายระดับประเทศ

โดยให้นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายระดับตำบลและระดับอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด และอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนแต่งตั้งคณะกรรมการเครือข่ายระดับประเทศ

ข้อ ๒๒ ให้ผู้แทนกลุ่มออมทรัพย์ที่อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างน้อยกลุ่มละหนึ่งคน เป็นกรรมการ เครือข่ายระดับตำบล

ให้ผู้แทนเครือข่ายระดับตำบลอย่างน้อยเครือข่ายละหนึ่งคน เป็นกรรมการเครือข่ายระดับอำเภอ

ให้ผู้แทนเครือข่ายระดับอำเภออย่างน้อยเครือข่ายละหนึ่งคน เป็นกรรมการเครือข่ายระดับจังหวัด

ให้ผู้แทนเครือข่ายระดับจังหวัด เครือข่ายละหนึ่งคน เป็นกรรมการเครือข่ายระดับประเทศ

ข้อ ๒๓ คณะกรรมการเครือข่าย มีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละสี่ปี โดยมีหน้าที่ดังนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน การดำเนินงานเครือข่าย ในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ด้านบุคลากร ด้านแหล่งทุน ด้านอื่นๆ ตามที่เครือข่ายเห็นสมควร อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน/ชุมชน

(๒) กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานเครือข่าย จัดทำแผนการดำเนินงาน จัดทำระเบียบ ข้อบังคับของเครือข่าย ข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายของเครือข่าย และจัดประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

(๓) กำกับ ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ การดำเนินงานกิจกรรมของเครือข่ายให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และมติที่ประชุม ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับภาระผูกพันของเครือข่าย

(๔) จัดทำทะเบียน ระบบบัญชี เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดูแล บำรุงรักษาทรัพย์สิน ของเครือข่าย

(๕) ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๖) ติดตามตรวจสอบ ให้คำแนะนำการแก้ไขข้อร้องเรียน ข้อขัดแย้ง ของกลุ่มออมทรัพย์

(๗) ประสานและเชื่อมโยงความร่วมมือการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์ของแต่ละระดับ

(๘) อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๔ ให้เครือข่ายส่งเสริมให้กลุ่มออมทรัพย์ที่เข้มแข็งและมีความพร้อมเป็นแกนนำในการจัดตั้ง สถาบัน เพื่อสนับสนุนให้กองทุนชุมชนมีการบริหารจัดการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางที่กรมกำหนด

ข้อ ๒๕ ให้กรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการดำเนินงานของ กลุ่มออมทรัพย์ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และวิธีการที่กำหนดและทำหน้าที่เป็นนายทะเบียน

ข้อ ๒๖ ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด เป็นหน่วยงานสนับสนุนและ กำกับดูแลการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์

ข้อ ๒๗ ให้สำนักตรวจราชการ และศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน เป็นหน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการ แก่อำเภอ/จังหวัด ในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์

ข้อ ๒๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้หรือมีอุปสรรคในการดำเนินงานตามระเบียบนี้ให้อธิบดี พิจารณาสั่งการได้ตามที่เห็นสมควรเพื่อให้การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ เป็นไปด้วยความคล่องตัวมีประสิทธิภาพ และทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อ ๒๙ หากการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือของบ้านเมือง ให้อธิบดี มีอำนาจในการเพิกถอนกลุ่มออมทรัพย์นั้นออกจากทะเบียนกลุ่มออมทรัพย์

ข้อ ๓๐ การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ ต้องเป็นไปตามวิธีการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) จำนวนเงินสัจจะสะสมให้เป็นไปตามความสมัครใจที่จะออมตามศักยภาพของสมาชิก โดยมุ่งเน้นความสม่ำเสมอในการส่ง และสามารถปรับเปลี่ยนเพิ่มหรือลดได้เมื่อสิ้นปีบัญชีซึ่งบุคคลกลุ่มออมทรัพย์

(๒) การส่งเงินสัจจะสะสม สมาชิกหรือผู้แทนครัวเรือนที่เป็นสมาชิก ต้องนำส่งด้วยตนเอง ณ ที่ทำการกลุ่มออมทรัพย์ ตามวัน เวลา และสถานที่ ที่กลุ่มออมทรัพย์กำหนด และให้คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ รวบรวมเงินสัจจะฝากเข้าบัญชีธนาคารของกลุ่มออมทรัพย์ ภายในสามวันทำการ

(๓) ห้ามมิให้ส่งเงินสัจจะสะสมล่วงหน้าก่อนระยะเวลาที่สมาชิกได้ให้สัจจะไว้กับกลุ่ม ยกเว้นกรณีจำเป็น ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ

(๔) การรับเงินสัจจะสะสมหรือรับชำระคืนเงินกู้ยืมจากสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์ ให้คณะกรรมการ รวบรวมเงินดังกล่าวนำฝากเข้าบัญชีธนาคารของกลุ่มออมทรัพย์ภายในสามวันทำการ เมื่อมีสมาชิกยื่นขอเงิน ให้เบิกถอนเงินจากธนาคารตามระเบียบเบิกจ่ายของกลุ่มออมทรัพย์ จะนำเงินดังกล่าวข้างต้นจ่ายให้สมาชิกกู้โดย ไม่ผ่านระบบบัญชีธนาคารไม่ได้

(๕) การดำเนินธุรกรรมทางการเงินของกลุ่มออมทรัพย์ทุกประเภทให้ดำเนินการผ่านระบบบัญชีธนาคารทุกครั้ง

(๖) ห้ามมิให้กลุ่มออมทรัพย์คิดดอกเบี้ยเงินกู้จากสมาชิกเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด

(๗) ห้ามมิให้กลุ่มออมทรัพย์ดำเนินกิจกรรมในลักษณะเข้าข่ายต้องห้ามตามพระราชบัญญัติ

ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายประภาศ บุญยินดี)

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน